

پیشگیری و مبارزه با مهمترین بیماری های دامی

شماره: ۹۵ / ۴

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان جهاد کشاورزی استان قزوین
مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی

نظام نوین ترویج کشاورزی
مدیریت دانش

پیشگیری و مبارزه با مهمترین
بیماری های دامی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

پیشگیری و مبارزه با مهمترین بیماری های دامی

نویسنده

مهندس کمال اینانلو

(کارشناس اداره کل دامپزشکی استان قزوین)

با سپاس

دکتر سید بهمن نقیبی - مهندس فاطمه خمسه

سازمان جهاد کشاورزی استان قزوین

مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی

۱۳۹۵

شناسنامه

عنوان نشریه: پیشگیری و مبارزه با مهمترین بیماری های دامی

نویسنده: مهندس کمال اینانلو

با همکاری: دکتر علیرضا اکبرشاهی - دکتر مهدی مهرزاده

دکتر محسن ایمان دار - دکتر امیر جوادی

ویراستار فنی: دکتر وحید کشاورز

ویراستار ترویجی: مهندس وجیه اله کشاورز کلهر - مهندس سعید گنجی پور

طراح: لیلا رضایی

ناشر: مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی

قطع: پالتویی

چاپ: سازمان چاپ حافظ

تیراژ: ۴۰۰۰ جلد

چاپ نخست: قزوین / ۱۳۹۵ - حق چاپ محفوظ

نشانی: قزوین - چهارراه عمران - ساختمان شماره ۲ سازمان جهاد کشاورزی (باغستان)

مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی تلفن: ۰۲۸ ۳۳۳۶۰۲۰۲ - نمابر: ۰۲۸ ۳۳۳۶۰۲۰۱ - ۰۲۸

مقدمه :

دامدار گرامی

افزایش ظرفیت پرورش دام در دنیا و از جمله کشور ما ، ضرورت بکارگیری موازین

بهداشتی و قرنطینه ای را در پرورش دام اجتناب ناپذیر نموده است و بر همین اساس لازم است رعایت نکات بهداشتی بمنظور پیشگیری از بیماریها توسط دامداران مورد توجه ویژه قرار گیرد. که این موضوع در استان های دارای تراکم بالای پرورش دام از جمله استان قزوین بعنوان یکی از قطب های مهم پرورش دام کشور بسیار مهم و ضروری است . بر همین اساس در این نشریه که با عنوان " پیشگیری و مبارزه با مهمترین بیماری های دامی " تهیه شده است مهمترین بیماری های واگیردار دامی و مشترک بین انسان و حیوان و راههای پیشگیری از آنها با زبانی ساده برای استفاده کلیه بهره برداران حوزه پرورش دام بیان گردیده است، تا با بکارگیری موازین بهداشتی شاهد کاهش روز افزون موارد بروز بیماری دامی در کشور باشیم.

لذا مجموعه گرد آوری شده به منظور آشنایی شما با بیماریهای مهم دامی و برنامه ریزی واکسیناسیون علیه این بیماری ها بمنظور هماهنگی با دامپزشکی استان تهیه شده است .

در این مجموعه سعی شده است با زبان ساده مشخصات ، علائم و راههای انتقال و پیشگیری و کنترل بیماریها ذکر گردیده تا شما بتوانید با راههای پیشگیری از بیماریها آشنا شده و با بکارگیری آنها از درگیری دام خود با این بیماریها پیشگیری نموده و در صورت مشاهده علائم نیز بمنظور جلوگیری از انتشار بیماری و افزایش ضرر و زیان اقتصادی، مراتب را به نزدیکترین اداره دامپزشکی گزارش نمایید .

اهداف کلی

هدف کلی:

پیشگیری و کنترل بیماری

اهداف اختصاصی:

- شناخت علایم بیماری
- آشنایی با عامل و چرخه زندگی بیماری
- شناخت مهم ترین روش های انتقال بیماری
- آشنایی با نحوه پیشگیری و کنترل بیماری

گروه هدف یا مخاطبان:

- دامداران
- کارآموزان و دانشجویان رشته دامپزشکی
- مروجین
- تسهیل گران و مددکاران ترویجی
- کارشناسان پهنه
- سایر علاقمندان

پیشگیری و مبارزه با مهمترین
بیماری های دامی

بیماری بروسلاوز (تب مالت)

این بیماری از بیماریهای مشترک بین انسان و دام است. طیف وسیعی از پستانداران اهلی و وحشی را مبتلا می سازد.

مانند: گاو، گوسفند، بز، اسب، سگ و... این بیماری انتشار

جهانی دارد و بدون شک بعلت انتشار تقریباً جهانی

باعث خسارات اقتصادی زیاد به دامداران و تهدید سلامتی

جوامع انسانی می باشد. این بیماری به نام های تب مواج، تب مالت

تب مدیترانه، سقط جنین مسری یا سقط جنین واگیر گاوان معروف می باشد.

عامل بیماری :

عامل بیماری باکتری بروسلا می باشد که در گونه های مختلف حیوانی متفاوت است .

راه های انتقال در دام :

از طریق ترشحات زایمانی و جفت و جنین دام بیمار ، شیر آلوده ، چراگاه و علوفه آلوده

راههای سرایت بیماری به انسان :

از طریق تماس مخاطات، خراش ها و جراحات پوست با ترشحات، مواد دفعی، یا بافتهای حیوانات آلوده و یا اشیاء

آغشته به ترشحات عفونی.

علائم بیماری در حیوانات :

نشانی اصلی در تمامی حیوانات (به ویژه نشخوار کنندگان)، سقط جنین طوفانی (بویژه در اولین درگیری با بیماری)

یا زایش زود رس است. عموماً سقط جنین در نیمه دوم دوره آبستنی اتفاق می افتد .

*مهمترین علامت بیماری بروسلوز در گاو ماده سقط جنین در ماههای پنجم

آبستنی به بعد است.

* اکثراً سقط جنین همراه با جفت ماندگی خواهد بود

* جنین سقط شده و ترشحات رحمی حاوی تعداد زیادی باکتری بروسلا میباشد که از این طریق سایر دامهای

دامداری و اشخاص را آلوده می کند .

* ممکن است چند گوساله نیز زنده متولد شوند ولی این گوساله ها خیلی ضعیف هستند و ممکن است بعداً به اسهال

سفید مبتلا شوند .

* به هر حال دام ماده بیمار بندرت بیش از یکبار سقط می کند و در آبستنی بعدی معمولاً نوزاد ظاهراً سالمی را متولد

خواهد کرد؛

* جفت دام معمولاً متورم بوده و از حالت طبیعی کمی تیره تر به نظر می رسد و ظاهری شبیه چرم پیدا می کند.

* باکتری بروسلا ملتینسیس و بروسلا اوویس از علل اصلی بروز بیماری در گوسفند و بز می باشد.

راههای سرایت بیماری:

اکثراً از طریق دهان یعنی در اثر تغذیه مواد غذایی و آب آلوده به میکروب و یا لیسیدن جنین سقط شده و یا جفت آلوده و ترشحات تناسلی آلوده گاوهای بیمار به گاوهای سالم منتقل می شود (البته بدلیل اینکه این میکروب قدرت مهاجمی بالایی دارد قادر است از طریق نفوذ به پرده های مخاطی بینی و گلو، چشم، دستگاه تناسلی و ادراری، مجرای سر پستان، بافت پستانی، پوست خراشیده و یا زخم شده و حتی پوست سالم وارد گشته و باعث بیماری دام شود).

پیشگیری:

۱) شناسائی دامهای آلوده، با استفاده از آزمایشات سرمی و جداسازی آنها از سایر حیوانات

۲) آموزش کلیاتی درباره بیماری و راه های پیشگیری از آن به افراد در معرض خطر

و در مناطق درگیر با بیماری به عموم مردم

۳) استفاده از فرآورده های لبنیات پاستوریزه یا جوشیده شده

۴) خودداری از دست زدن به لاشه های آلوده و استفاده از وسایلی نظیر دستکش و عینک حفاظتی در تماس با

دام و ترشحات آن

۵) رعایت مقررات بهداشتی و قرنطینه ای

۶) واکسیناسیون حیوانات واجد شرایط : واکسیناسیون بروسلوز در گوسفند ، بره ، بز ، بزغاله ، گاو و گوساله با

استفاده از واکسن های Fd و Rd انجام می گیرد . واکسیناسیون بروسلوز بصورت سالیانه و یکبار در سال انجام

می گیرد که دامدار لازم است همکاری لازم را با اکیپ های دامپزشکی بعمل آورد

شکل (۱) جفت ماندگی و مشکلات دستگاه
تناسلی بدنبال سقط جنین

شکل (۲) موضعی شدن میکروب در بیضه ها

افراد در معرض خطر:

کشاورزان و دامپروران، دامپزشکان، دامداران، کارکنان کشتارگاه و بسته بندی گوشت و فراورده های حیوانی و صنایع تولید و تحویل شیر در معرض خطر ابتلای بیشتری هستند.

بیماری هاری

هاری یک بیماری عفونی حاد و کشنده ویروسی است که به
دو شکل تحریکی (هاری خشمگین) و ساکت (هاری فلجی)
ظاهر می شود. این بیماری مخصوص گوشت خواران
اهلی و وحشی بوده، انسان و سایر حیوانات خونگرم
پستاندار، بطور تصادفی و اغلب از طریق گاز گرفتن سایر
حیوانات به آن مبتلا می شوند.

حیوانات موثر در بروز بیماری: سگ، روباه، و شغال از مهم ترین مخازن این بیماری می باشند.

اهمیت بیماری :

۱) میزان کشندگی بالا (۱۰۰٪) به طوریکه پس از ظهور علائم بالینی چه در انسان و چه در حیوان درمان پذیر نبوده و بیمار محکوم به مرگ خواهد بود

۲ - افزایش روند موارد گازگرفتگی توسط حیوانات

۳ - تلفات و خسارات اقتصادی که بیماری در دام ها ایجاد می کنند .

مهمترین راههای سرایت بیماری :

۱ - گاز گرفتن :

اصلی ترین راه سرایت بیماری گازگرفتن به وسیله حیوان هار است .

۲ - پوست :

از طریق تماس بزاق دام بیمار با پوست سالم ، هاری سرایت پذیر نیست ، ولی از راه کوچک ترین خراش یا زخم

در پوست این بیماری منتقل می شود .

۳ - تنفس :

سرایت هاری از طریق تنفس، به ویژه در غارهای محل زندگی خفاش های آلوده ، امکان پذیر است.

۴ - وسایل آلوده :

ویروس هاری بسیار حساس بوده و در مقابل نور و خشکی به سرعت از بین می رود

لذا این طریقه انتقال ممکن است در موارد استثنایی صورت پذیرد .

جهت ایمن سازی سگ های صاحب دار سالیانه یک نوبت واکسیناسیون سگ ها توسط اداره کل دامپزشکی صورت

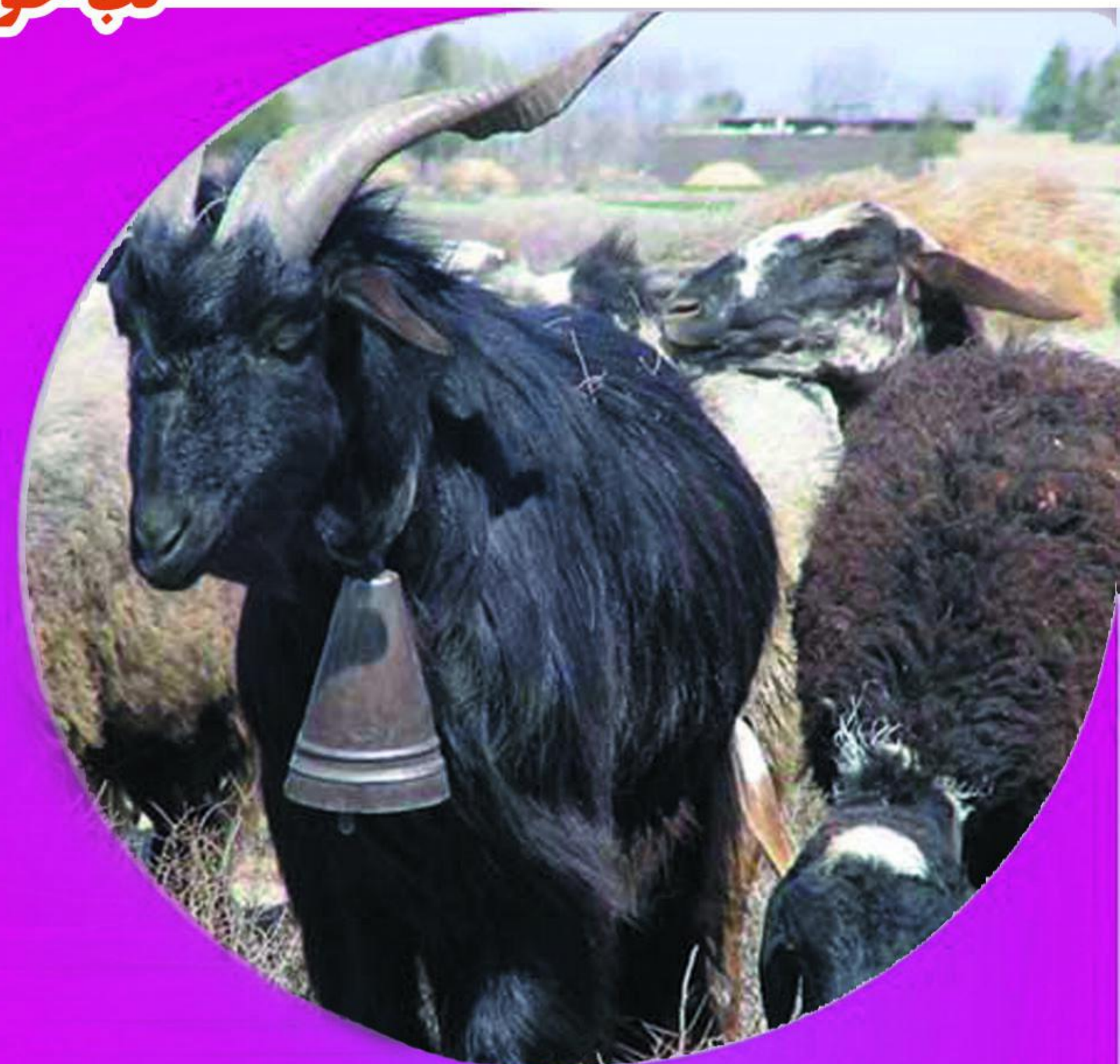
می پذیرد لذا لازم است دامداران هماهنگی های لازم را با دامپزشکی جهت واکسیناسیون بموقع بعمل آورند.

تب خونریزی دهنده کریمه کنگو (CCHF)

تب خونریزی دهنده کریمه کنگو (CCHF) از بیماری های ویروسی مشترک بین انسان و دام است و ویروس بیماری در برابر ضد عفونی کننده ها خصوصاً ترکیبات اسیدی مقاومت ندارد. بنابراین در محیط اسیدی ایجاد شده پس از جمود نعشی در گوشت از

بین می رود

راه های انتقال :

۱. انتقال از طریق نیش حشرات و کنه های آلوده

۲. انتقال از طریق تماس با خون یا ترشحات افراد مبتلا

۳. از طریق له کردن کنه

۴. تماس مستقیم با لاشه گوشت ،خون، ترشحات وبافتهای آلوده

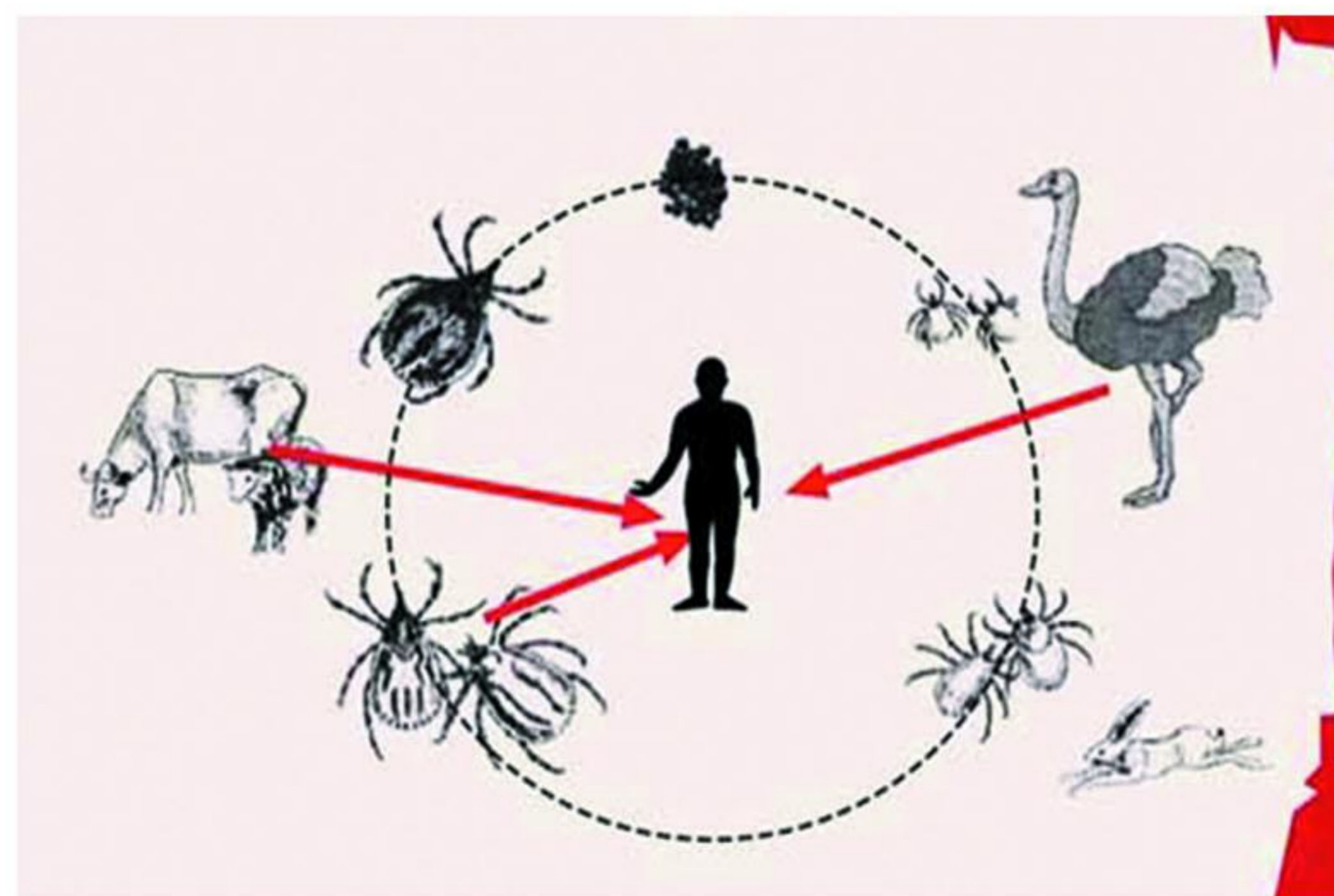
۵. تماس با ترشحات ،خون و تنفس افراد مبتلا

شکل ۳) انتقال به انسان

شکل ۵) کنه عامل بیماری در حال گزش

شکل ۴) چرخه بیماری

گروه های در معرض خطر:

همه افراد جامعه احتمال ابتلا به بیماری را دارند.

گروه های پر خطر شامل:

○ دامداران ،چوبداران

○ دامپزشکان و کارکنان دامپزشکی

○ سلاخان ، قصابان و کارکنان کشتارگاه

○ پزشکان ،پرستاران،بھیاران و کارکنان بیمارستان

○ کارکنان رستورانها و کبابی ها

علائم بیماری در دام:

در اثر عفونت خونی تب به مدت یک هفته در دام دوام می یابد و پس از آن دام به عنوان ناقل بیماری، ویروس

را از خود دفع می کند.

گاهی در حالت حاد در مخاطات پر خونی و یا خون ریزی دیده می شود. دامها بندرت

علائم بالینی را نشان می دهند.

علائم بیماری در انسان:

تب ناگهانی، بدن درد، کوفتگی، ضعف، سردرد، درد شدید عضلات، بی اشتهایی، درد پشت حدقه چشم، ترس از

نور، تهوع، استفراغ، گلودرد، دل درد و خونریزی در اندام های بدن

شکل ۷) خون ریزی زیر پوستی در انسان

شکل ۶) ضایعه پوستی در انسان

پیشگیری از بیماری در دام:

۱. بهسازی جایگاه دام جهت جلوگیری از تخمگذاری و تکثیر کنه ها

۲. سمپاشی بدن و جایگاه دام بخصوص در فصل فعالیت کنه ها

۳. جمع آوری کود و فضولات دامی سپس ضد عفونی و خارج نمودن از دامداری

۴. پاکسازی دامداری از اشیاء متفرقه جهت جلوگیری از تخمگذاری کنه

۵. عدم خرید دام از کانونهای بیماری و دامداریهایی که موازین بهداشتی را رعایت نمی کنند

۶. سم پاشی بدن دامهای خریداری شده و قرنطینه به مدت ۱۴ روز

شکل ۹) حمام دادن دام ها

شکل ۸) سمپاشی بدن و جایگاه دام

پیشگیری از بیماری در انسان:

۱ - عدم خرید و مصرف گوشت فاقد مهر و لیبل بهداشتی

۲ - نگهداری گوشت در یخچال ۲۴ ساعت بعد از کشتار و عدم مصرف گوشت قربانی بلافاصله بعد از کشتار

شکل ۱۱) پیشگیری از بیماری در انسان

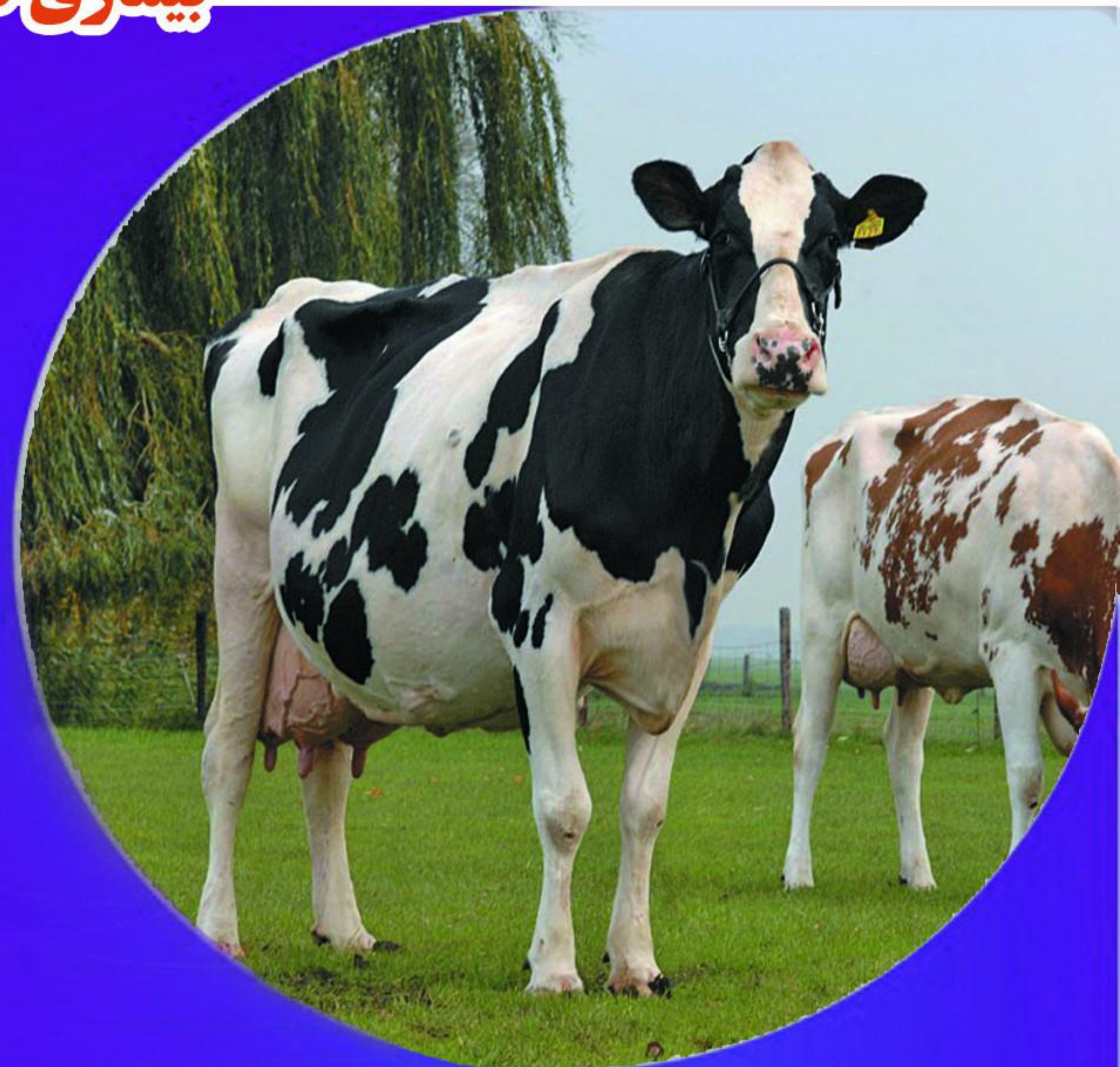

شکل ۱۰) سمپاشی اماکن دامی

بیماری لمپی اسکین (Lumpy Skin) در گاوها

لمپی اسکین یک بیماری حاد و عفونی با عامل ویروسی و سرعت انتشار بالا است که با کاهش تولیدات دامی، ضایعات پوستی و تلفات، خسارت های سنگینی به جمعیت گاوی وارد می کند. بیماری ویروسی لمپی اسکین یا LSD توسط پشه های خونخوار و مگس ها به سایر دام های سالم (گاو، گوساله و گاو میش) منتقل می گردد.

این بیماری مختص دام بوده و قابل انتقال به انسان نیست. با این وجود به دلیل بروز خسارت های اقتصادی به صنعت دام کشور و به منظور صیانت از جمعیت دامی و

حفظ سرمایه های موجود در این عرصه و نیز با عنایت به ماهیت غیر بومی این بیماری، کنترل و پیشگیری آن ضروری است. بیماری پوستی لمپی اسکین درمان قطعی ندارد و با واکسیناسیون، رعایت اصول قرنطینه ای و بهداشتی می توان از بروز و انتشار آن جلوگیری کرد.

بیماری لمپی اسکین در دام های سنگین (گاو و گوساله) مشاهده می شود. میزبان اصلی آن گاو است. دام های آلوده ، فرآورده های خام دامی، تجهیزات و لوازم موجود در دامداری، نهاده های دامی آلوده و از همه مهم تر حشرات و مگس های خونخوار از راه های انتقال بیماری محسوب می شوند. این بیماری در گاوهای آبستن موجب سقط جنین شده و حتی منجر به ناباروری در گاوهای جوان می شود. گاومیش ها به دلیل دارا بودن پوستی کلفت و خشک تا حدی از تهدیدات ابتلا به این بیماری مصون هستند.

شکل ۱۲) گاو مبتلا به لمپی اسکین با ضایعات پوستی مشخص

عامل بیماری:

عامل بیماری ویروس است. ویروس برای مدت ۶ ماه در اجسام بی جان شامل ابزار و لباس می تواند زنده بماند. ویروس لمپی اسکین به تابش نور خورشید حساس بوده ولی در دمای سرد بیشتر باقی می ماند.

علائم بیماری:

شروع بیماری با بروز تب، بی اشتها و افزایش ضربان قلب بوده و ایجاد برجستگی ها و تورم پوستی شبیه آبله بر روی بدن دام که کم کم تبدیل به زخم و تاول می شود، از علائم عمده این بیماری می باشند. با این وجود علائمی

مانند آب ریزش چشم و بینی و مشکلات حاد تنفسی، خرخر کردن، برجستگی های خاص در پوست یا همان تاول دکمه مانند، کاهش شیر، سقط جنین و عدم توانایی حرکت به دلیل تورم پاها نیز در دام های درگیر قابل مشاهده خواهد بود. بدلیل آلودگی

زیاد، تلفات کم و ضررهای اقتصادی ناشی از سوراخ شدن پوست و کاهش تولید شیر و وزن دام، این بیماری را به

تب برفکی تشبیه می کنند.

تصاویری از درگیری گاوها با بیماری لمپی اسکین

راههای انتقال:

- ۱ - تماس با گاوهای بیمار و محصولات دامی خام آلوده به ویروس
- ۲ - از طریق گزش حشرات (پشه ها و مگس های خونخوار)

۳- گوساله ها از طریق خوردن شیر از دام آلوده

۴ - در صورت مشترک بودن آبشخور ، انتقال از دام های آلوده به سایر دام های سالم و حساس

تصاویری از پشه ها و مگس های حامل لمپی اسکین در بین جمعیت دامی

راههای پیشگیری:

۱ - بیماری لمپی اسکین درمان قطعی ندارد و تنها با واکسیناسیون ، رعایت اصول بهداشتی و قرنطینه ای می توان از

بروز آن جلوگیری نمود .

۲ - ضد عفونی تجهیزات و وسایل مورد استفاده در دامداری و مجتمع های دامپروری

۳ - کنترل حشرات با سمپاشی توسط سموم و حشره کش های مناسب

۴ - اعمال اقدامات بهداشتی در خصوص بهسازی محیط و جایگاه نگهداری دام و

تمیز کردن و ضد عفونی مرتب دامداری

۵ - پرهیز از خرید و فروش دام، خوراک دام و سایر نهاده های دامی خارج از کنترل دامپزشکی، بطوریکه دامداران

باید از نقل و انتقال دام و نهاده های دامی (بخصوص از مناطق آلوده) بدون هماهنگی دامپزشکی خودداری نمایند.

۶ - عدم خرید دام جدید بدون دریافت گواهی حمل بهداشتی صادره توسط دامپزشکی

۷ - دفن لاشه های دام تلف شده

۸ - خریداری علوفه و یونجه مورد نیاز دامها از مناطق مطمئن و عاری از بیماری

۹ - خشکاندن تالاب ها، آبگیر ها و مرداب های اطراف دامداریها بمنظور جلوگیری از تکثیر پشه ها

۱۰ - جمع آوری و خروج فضولات دامی بطور مرتب از محوطه دامداری

۱۱ - مبارزه با حشرات موذی مانند پشه‌ها و مگس‌ها از مهمترین راه‌های پیشگیری این بیماری در میان دام‌ها است.

۱۲ - جداسازی دام‌های سالم از بیمار، عدم انتقال دام‌های بیمار به سایر دامداریها، واکسیناسیون دام‌های سالم، اقدامات درمانی حمایتی تحت نظارت دامپزشکی شامل استفاده از تب برها و آنتی بیوتیک‌ها برای کنترل عفونت‌های ثانویه در نزد دام‌های مبتلا از جمله دیگر اقدامات پیشگیرانه این بیماری محسوب می‌گردند.

۱۳ - برگزاری کلاس‌های آموزشی - ترویجی برای دامداران و توزیع بروشور و بنر در سطح روستاها

• لازم به ذکر است در حال حاضر تنها راه پیشگیری از بیماری انجام واکسیناسیون سالیانه می‌باشد

بیماری تب برفکی

یک بیماری ویروسی به شدت واگیردار است که به طور اولیه حیوانات اهلی و وحشی زوج سم را درگیر می کند. با وجودیکه حیوانات بالغ اکثرا بهبود می یابند، میزان واگیری در جمعیت های بدون سابقه واکسیناسیون، بالا بوده و باعث مشکلات در بعضی از گونه ها می شود. عواقب ناشی از تب برفکی شامل کاهش تولید شیر، آسیب های دائمی به سم و ورم پستان مزمن است. مرگ و میر زیاد گاهی مواقع در حیوانات جوان و حیات وحش مشاهده می شود. بیماری تب برفکی در تمام دنیا مشاهده شده است. با این حال در بعضی از نقاط دنیا مانند آمریکای شمالی و غرب اروپا ریشه کن شده است.

عامل بیماری :

عامل بیماری ویروسی است که دارای انواع مختلفی می باشد و به سهولت تغییر یافته و همین امر سبب ایجاد مشکلات متعدد در امر کنترل بیماری می گردد

راههای انتقال:

ویروس تب برفکی در تمام ترشحات بدن حیوان درگیر شامل: هوای بازدم، بزاق، شیر، ادرار، مدفوع، اسپرم و در گاوهای مبتلا به بیماری تب برفکی و جنین سقط شده و مایعات جنینی وجود دارد. انتقال در صورت برخورد دام سالم با بیمار اتفاق می افتد.

بالاترین زمان تکثیر ویروس از حوالی زمان پاره شدن تاول ها و مشاهده بیشترین علائم بالینی دیده می شود و شروع انتقال ویروس ۴ روز قبل از مشاهده اولین علائم بالینی اتفاق می افتد. ویروس از طریق تنفس، بلعیدن و از طریق مخاطات و پارگی های پوستی وارد می شود. مواردی از درگیری جنین گوسفند از طریق جفت از مادر مشاهده شده است.

انتقال مکانیکی از طریق وسایل و حیوانات ناقل از اهمیت بسزایی برخوردار است.
انتقال هوایی در شرایط آب و هوایی مناسب تا ۶۰ کیلومتر رخ داده است.
انسان نیز بعنوان یک ناقل مکانیکی برای ویروس عمل کرده و می تواند از طریق

پوست یا لباس باعث انتقال ویروس شود. حتی ویروس می تواند در مجاری بینی انسان برای مدتی در حدود ۳۶ ساعت زنده بماند. حیوانات می توانند بعنوان ناقل ویروس باشند. حتی در صورتیکه علائم بیماری را نشان ندهند.
اکثر گاوها ویروس تب برفکی را برای حدود ۶ ماه حمل می کنند و بعضی حیوانات می توانند بیش از ۳ سال و نیم ناقل بیماری باشند. ممکن است مصرف شیر آلوده به تب برفکی باعث درگیری در گوساله شود. تلقیح مصنوعی با اسپرم آلوده به ویروس تب برفکی جز روش های ورود عامل بیماری به بدن است. ویروس از طریق شیر از گله ای به گله دیگر منتقل می شود. اولین محل ایجاد عفونت و تکثیر ویروس، مخاط ناحیه حلق می باشد. سپس ویروس در بافت های اپیتلیال مخاط دهان، پوزه، پوست، سر پستان، پا و نواحی آسیب دیده پوست تکثیر می کند.

گونه های مستعد تب برفکی:

گاو، گوسفند و بز، خرس، گاومیش گونه های حیوانی مستعد به این بیماری می باشند.
گاو بعنوان مخزن و نگهدارنده ویروس در اکثر مناطق نقش بازی می کند.

گونه های وحشی مانند گوزن و آهو نیز جزو گونه های حساس می باشند. شتر دو کوهانه نیز ممکن است بیماری را نشان دهد.

علائم بالینی:

بیماری تب برفکی یک بیماری تب دار و حاد با تاول هایی در پا و دهان و پستان است. این تاول ها می تواند در جاهای دیگری از بدن نیز ندرتاً مشاهده شود. این تاول ها بعد از مدت کوتاهی پاره شده و تبدیل به زخم می شود. دام درگیر علائمی از جمله: بی اشتها، ترشحات بزاقی، لنگش و عدم تمایل به حرکت و بلند شدن را نشان می دهد. در موارد شدید سم ها ممکن است کاملاً فاسد شود. تلفات در غیر از حیوانات جوان متداول نیست که در این حیوانات علت مرگ، میوکاردیت می باشد.

اکثر حیوانات بالغ ۲-۳ هفته بعد بهبود می یابند در حالیکه عفونت ثانویه برای بهبودی به زمان بیشتری نیاز دارد.

عوارضی از جمله کاهش تولید شیر موقت یا دائم ، ورم پستان و لنگش های مزمن و کاهش وزن قابل پیش بینی است.

زخم های دهانی شامل زخم هایی در زبان، بالشتک دندانی، لثه، کام نرم، بینی و پوزه است.

معمولا علائم در گوسفند و بز ملایم تر است و تعدادی از دام ها ممکن است بدون علائم باشند یا تنها علائم را در

یک محل نشان دهند و علائم متداول در نشخوارکنندگان کوچک شامل: تب و لنگش در یک پا یا بیشتر است.

اولین اقدام در صورت مشاهده هرگونه بیماری یا علائم مشابه گزارش به ادارات دامپزشکی است. انجام قرنطینه، جلوگیری از حمل دام و ضدعفونی وسایل و

تجهیزات و واکسیناسیون در صورت لزوم از سایر اقدامات می باشد. چونندگان و سایر حاملین باید جهت جلوگیری از انتقال فیزیکی بیماری از بین برده شوند و افرادی که با دام بیمار برخورد داشته اند باید از برخورد با دام سالم اجتناب نمایند. واکسیناسیون بعنوان یکی از راه های پیشگیری از بیماری در کنار اقدامات قرنطینه ای نقش بسزایی در کنترل بیماری دارد. در حال حاضر انجام واکسیناسیون در جمعیت گاو و گوساله بصورت هر ۴ ماه یکبار و در جمعیت گوسفند و بز بصورت سالیانه و در فصل زمستان صورت می پذیرد. جهت اطلاع شما دامدار گرامی شماره تلفن های

مراکز دامپزشکی دولتی استان قزوین به شرح ذیل اعلام می گردد.

پیشگیری و مبارزه با مهمترین
بیماری های دامی

۳۵

شماره تماس ادارات زیرمجموعه دامپزشکی استان قزوین

نام مرکز شماره تماس

اداره کل دامپزشکی استان قزوین

۰۲۸-۳۳۳۳۳۳۶۲۵ - ۳۳۳۳۳۳۶۲۷

اداره دامپزشکی شهرستان قزوین

۰۲۸-۳۳۶۵۳۱۹۰ ۹۲ ۹۴

دامپزشکی بخش طارم سفلی

۰۱۳-۳۴۶۰۰۳۰۰

دامپزشکی بخش الموت شرقی

۰۲۸-۳۳۶۲۲۶۶۹

دامپزشکی بخش الموت غربی

۰۲۸-۳۳۷۱۲۷۲۸

اداره دامپزشکی شهرستان بویین زهرا

۰۲۸-۳۴۲۲۲۴۹۰

اداره دامپزشکی شهرستان آوج

۰۲۸-۳۴۶۲۲۹۹۱

دامپزشکی بخش آبگره

۰۲۸-۳۴۷۶۲۳۰۰

اداره دامپزشکی شهرستان آبیک

۰۲۸-۳۲۸۸۱۹۱۱-۱۳

اداره دامپزشکی شهرستان تاکستان

۰۲۸-۳۵۲۲۵۷۰۷

اداره دامپزشکی شهرستان البرز

۰۲۸-۳۲۲۴۰۹۰۰، ۳۲۲۲۵۰۸

سامانه اطلاع رسانی ۱۵۱۲

سامانه پیامکی ۵۰۰۰۱۵۱۲

منابع

۱ - استیل، جمیزاج. بیماریهای قابل انتقال بین انسان و حیوان. ترجمه اسماعیل ذوقی - چاپ اول ۱۳۷۶ - انتشارات

موسسه تحقیقات واکسن و سرم سازی رازی

۲ - اندرسن، بلاد. دامپزشکی. ترجمه احمد شیمی - انتشارات جهاد دانشگاهی دانشگاه تهران - چاپ دوم، ۱۳۷۳

۳ - سازمان دامپزشکی کشور. دستورالعمل مبارزه با بیماری های دامی.